

ZBOROVANJE KLUBA NAPREDNIH POLJOPRIVREDNIKA OPĆINE ČAZMA

U Lamincu jednom od najnaprednijih sela općine Čazma održano je početkom siječnja 10-to jubilarno zborovanje kluba naprednih poljoprivrednika te općine.

Uz veliki broj naprednih poljoprivrednika zborovanju su prisustvovali predstavnici društveno-političkih organizacija općine, poljoprivrednih zadruga, PIK-a Čazma, Zadr. saveza bjelovarske regije, Zajednice klubova npr. poljoprivrednika Zadr. saveza Hrvatske, predstavnici INE Kutina i dr.

U takmičenju je bilo uključeno 209 takmičara.

- 181 u proizvodnji kukuruza
- 119 u proizvodnji pšenice
- 15 u proizvodnji travno-djet. smjese
- 5 u proizvodnji mlijeka

Dio proizvođača takmičio se u više kultura i proizvodnji.

U proizvodnji pšenice i travno-djetelinskih smjesa postignuti su značajni rezultati, a posebno u proizvodnji kukuruza. Pred deset godina kada se je počelo s takmičenjem svaka takmičarska parcela bila je uočljiva iz veće udaljenosti. Sada je primjena najsuvremenije agrotehnike, sjemena, umjetnih gnojiva i zaštitnih sredstava, postala svojina većine proizvođača. Takmičenje je postignulo svoj cilj.

Prvi puta u takmičenje je uključena i proizvodnja mlijeka.

Na području te općine postoji:

- 10.200 rasplodnih krava i junica
- 6.000 kvalitetno se oplođuje
- 800 krava i podmlatka nalazi se pod selekcijom
- 3515 kg mlijeka u 305 dana laktacije postižu grla pod selekcijom
- 4142 kg mlijeka postigla su grla na izložbi u Daruvaru 1977. godine.

Proizvodnja mlijeka i rezultati — takmičenja

Red. broj	Prezime i ime	Selo i br. krava	Isporučeno Φ po kravi	Isporučeno mlijeka
1.	Taritaš Nikola	Paljevine 8	2.885	23.082
2.	Strajnić Vlado	Paljevine 8	2.821	22.568
3.	Imbrušak Stjepan	St. Štefanje 7	2.857	20.004
4.	Dolački Stjepan	Leminac 7	3.131	21.918
5.	Modrić Drago	Ivanska 6	2.202	13.210
Ukupno		36	2.800	100.782

Najveću proizvodnju u 305 dana laktacije postigla je krava Beba mb 782 u količini 6.114 kg mlj. sa 3,64% mlječne masti vlasništvo Taritaš Nikole iz Paljevine.

Postignuti su i značajni rezultati u kooperativnoj proizvodnji govedeg i svinjskog mesa u organizaciji veterinarske stanice Čazma. Sa preko 20.000 kg proizvodnje.

- u tovu goveda postigao je:
Rajčević Mirko iz Paljevine i
- u tovu svinja
Hunjet Andrija iz Narte.

Najboljim proizvođačima dodijeljene su prigodne nagrade, koje su do-
dijelili:

- Samoupravna interesna zajednica za poljoprivredu općine Čazma
- PIK Čazma
- INA Kutina
- Veterinarska stanica Čazma i dr.

Na zborovanju je vođena vrlo živa rasprava o daljnjim programima i planovima razvoja poljoprivrede, potrebi komasacije, udruživanja, ulozi poljoprivredne službe — društv. poljopr. inž. i tehničara, veterinarske službe, kreditiranju i dr.

Ovim zborovanjem počela je i rasprava o izboru delegata iz oblasti poljoprivrede u delegacije i vijeća udruženog rada društveno-političkih zajednica.

S. B.

PROIZVODNJA MLIJEKA U SREDNJOJ DALMACIJI, DJELOVIMA LIKE I B I H I PRERADA U SPLITU, KNINU I LIVNU

Splitska mljekara i DALBIH centar za proizvodnju i preradu mlijeka iz Splita, organizatori su proizvodnje i otkupa mlijeka na gravitacionom području Splita.

U 1977. godini zajedno s organizatorima proizvodnje (PK Sinj, TP Imotski, i dr.) ili direktno otkupili su slijedeće količine mlijeka:

Red broj	Područje	P o d u z e ć e		Ukupno litara
		Mlj. Split litara	DALBIH litara	
1.	Sinj — Vrlika	4,200.000	920.000	5,120.000
2.	Lika — Gračac — Korenica — Lapac	1,700.000	2,500.000	4,200.000
3.	Imotski	2,600.000	—	2,600.000
4.	Split	700.000	—	700.000
5.	BiH — Livno — Duvno — Glamoč	—	6,025.000	6,025.000
6.	Knin	—	600.000	600.000
7.	Drniš	—	615.000	615.000
8.	Mlj. Zadar	2,200.000	—	2,200.000
9.	Zgb. mlj. i dr.	3,100.000	—	3,100.000
	Ukupno	14,500.000	10,660.000	25,160,000

U Splitskoj mljekari prerađuje se uglavnom konzumno mlijeko, jogurt, vrhnje i dr. mlječni napici.

U mljekari Knin također mlijeko, jogurt, vrhnje i dr. a u Livnu pored ovih proizvoda nekoliko vrsti sireva (»cincar«, »dinara« i »livanjski« sir).

Obje ove organizacije zajedno s ostalim nosiocima kooperativne proizvodnje u zadnje vrijeme ulažu znatna sredstva za daljnje unapređenje govedarske proizvodnje (stočna hrana, adaptacija i opremanje stajskih objekata, uzgoj i nabava rasplodnih junica i dr.).

Splitska mljekara zajedno sa OOUR-a Sinj u sastavu »Jadro« iz Splita nabavili su 37 rasplodnih junica oberintalske pasmine za kooperante na području Sinja. Kod 17 kooperanata iz sredstava Međunarodne banke, Samoupravnog fonda za unapređivanje i razvoj stočarstva i IKB Split, opremit će se objekti za proizvodnju mlijeka u prvoj fazi i kod 20 domaćinstava u drugoj fazi. Pored 25 instaliranih laktofriza nabavit će se 20 novih, 2 kamionske cisterne za prijevoz mlijeka, novi poster, linija za pakovanje mlijeka i dr.

U planu je i izgradnja mlječne farme od 500 krava u Sinju. DALBIH je također za kooperante nabavio 82 rasplodne junice od čega 48 oberintalske pasmine za područje Dalmatinske zagore i 34 montafonske pasmine za područje Like izgrađeno je i montirano nekoliko sabirnih punktova — laktofriza.

Ova organizacija također je u početku korištenja kredita iz Međunarodne banke, Samoupravnog fonda za stočarstvo i Zagrebačke banke u iznosu od 10,000.000 dinara kod 40 kooperanata, od čega 24 u Dalmatinskoj zagori i 16 u Lici. Izgradit će se daljnjih 25 sabirnih punktova — laktofriza.

Pored ulaganja u proizvodnju mlijeka uložiti će se za proširenje preradbenih kapaciteta i skladišta u Livnu, Kninu, Splitu i Šibeniku do 1980. god. 142,780.000 dinara.

Ove organizacije formirale su zajedničku komisiju koja bi trebala izraditi program objedinjavanja ovih organizacija na osnovama ZUR-a.

Rad komisija u zadnje vrijeme nailazi na izvjesne teškoće, koje će se u skladu sa ZUR-om morati prebroditi u interesu ovih organizacija, udruženih proizvođača i ostalih nosioca kooperativne proizvodnje toga područja.

S. B.

RAD DRUŠTVA POLJ. INŽ. I TEHNIČARA U PAKRACU

Na skupštini Društva poljoprivrednih inženjera i tehničara u Pakracu, 3. II 1978. utvrđen je Statut Društva, prihvaćen Program rada i izabrani organi Društva.

Na području općine postoji 32 poljopr. inženjera i tehničara.

U raspravi o Programu rada istaknuta je potreba uključivanja u rad Društva svih stručnjaka na području općine.

- Organizacija najpogodnijih farmi uključivanja individualnih poljoprivrednih proizvođača po osnovama ZUR-a,
- Organizacija stručnih predavanja za individualne proizvođače kooperante, uključujući i školovanje mladih poljoprivrednika,
- angažiranje poljoprivrednih inženjera na provođenju zaključaka Savezne konferencije SSRNJ-a o agroindustrijskom kompleksu,
- uključivanje Društva u raspravama na zborovima građana za predstojeće izbore,
- rad na klubovima 50, 100 i 4.000
- pretplata na stručne časopise i poljoprivredna glasila.

Budući da stočarstvo ima gotovo najznačajniju ulogu na tom području, to će daljnje angažiranje svih društvenih činilaca pa i Društvo polj. inženjera i tehničara biti usmjereno u tom pravcu.

Na području općine postoji:

- 6.000 krava i za rasplod dospjelih junica,
- umjetnim osjemenjivanjem obuhvaćeno je 1750 grla ili 29,2%,
- bikovima poznatijeg porijekla 2.150 grla ili 35,8%,
- nekontrolirano se osjemenjuje ili je gotovo 2.100 grla ili 35%,
- selekcijom je obuhvaćeno 641 krava i ženskog podmlatka kod 180 domaćinstava,
- otkupom mlijeka obuhvaćeno je 2.133 domaćinstava i otkupljeno je 1977. g. od 5,235.000 litara mlijeka ili 2.454 litre po domaćinstvu,
- prosječna proizvodnja mlijeka krava pod selekcijom iznosi 3.123 kg u 305 dana standardne laktacije,
- 5—10 krava imade svega 15 proizvođača,
- više od 10 krava imade svega 1 proizvođač,
- 5—10.000 litara mlijeka isporučilo je 1977. god. 50 proizvođača,
- preko 10.000 litara isporučilo je 10 proizvođača,
- izgrađena su svega 3 objekta sa po 10 i više krava,
- nabavljeno je 10-tak muznih aparata,
- nabavljeno je i montirano 10 rashladnih uređaja kapaciteta 2.000 — 5.000 litara.

Zajedno s MI »Zdenka« nastavit će se rad na organizaciji proizvođača mlijeka, izgradnjom, adaptacijom i opremanjem objekata, kreditiranjem uzgoja i nabave rasplodnih goveda.

Izabran je Upravni i Nadzorni odbor, delegati za koordinacioni odbor Društva poljoprivrednih inženjera i tehničara bjelovarske regije i SPITH-a.

OSNIVAČKA SKUPŠTINA DRUŠTVA POLJOPRIVREDNIH INŽENJERA I TEHNIČARA ZA PODRUČJE OPĆINA DRNIŠ, KNIN I ŠIBENIK

Dne 25. februara 1978. godine u Kninu je održana osnivačka skupština DPIT za općine: Drniš, Knin i Šibenik.

Skupštini su pored velikog broja poljoprivrednih inženjera i tehničara iz navedene tri susjedne općine prisustvovali: Mirko Čuruvija, dipl. inž. —

potpredsjednik Zadružnog saveza Hrvatske i član predsjedništva SPIT—SRH, inž. Mile Aralica — predsjednik Izvršnog vijeća SO Drniš, te Nine Popović — predsjednik Izvršnog vijeća SO Knin.

Nakon podnešenog referata, u kojem su istaknuta značajna pitanja iz područja agroindustrijskog kompleksa triju općina, te date smjernice rada Društva na daljnjem svestranijem razvoju poljoprivrede tog područja na kojem rade u raznim djelatnostima 70 (sedamdeset) poljoprivrednih inženjera, razvila se diskusija, nakon čega su donešeni slijedeći

Z A K L J U Č C I

1. Usvaja se Statut DPIT.

2. Članarina za sve članove Društva iznosit će 250 din godišnje, dok se nezaposleni članovi Društva oslobađaju plaćanja članarine.

3. Da se uputi prijedlog Skupštinama općina Drniš, Knin i Šibenik da ukoliko nemaju, formiraju SIZ-ove za razvoj poljoprivrede, po jedinstvenoj metodologiji što bi olakšalo formiranje istih.

4. Da se priđe formiranju poljoprivrednih službi u sve tri općine.

5. Da se uputi zahtjev skupštinama općina, te poradi na dobivanju prostorija za rad Društva sa sjedištem u Kninu, te njegovih sekcija u Drnišu i Šibeniku.

6. Zaključeno je da se svi članovi Društva pretplate na Agronomski glasnik.

Skupština je izabrala

Upravni odbor društva

1. Mijakovac Pero, dipl. inž. — predsjednik
2. Marin Zvonko, dipl. inž. — potpredsjednik
3. Belamarić Miro, dipl. inž. — potpredsjednik
4. Gambiroža Niko, dipl. inž. — tajnik
5. Milanović Marija, dipl. inž. — blagajnik
6. Aralica Mile, dipl. inž. — član
7. Bijegović Mirko, dipl. inž. — član
8. Mihajlović Ljubo, dipl. inž. — član
9. Jakovljević Jozo, dipl. inž. — član

Nadzorni odbor

1. Rašković Dušan, dipl. inž. — predsjednik
2. Bistričić Andrija, dipl. inž. — zamjenik
3. Topić Tomislav, dipl. inž. — član
4. Arbabaka Mile, dipl. inž. — član
5. Mrvica Miljenko, dipl. inž. — član
6. Milić Bilić, dipl. inž. — zamjenik

Izabrani Upravni odbor će na temelju referata, diskusija i zaključaka izraditi detaljni program rada Društva i sekcije i uputiti svim članovima.

M. C.

VRBOVEC

Na skupštini Društva poljoprivrednih inženjera i tehničara Vrbovca, održanoj nedavno, podniet je izvještaj o dosadašnjem radu, prihvaćene su izmjene i dopune Statuta, prihvaćen prijedlog za osnivanje SIZ-e za unapređivanje poljoprivrede i stručne poljoprivredne službe za općinu Vrbovec. Izabran je i novi upravni i nadzorni odbor Društva.

Na području općine postoji 46 poljoprivrednih inženjera i tehničara:

- 14 dipl. inženjera
- 15 inženjera
- 17 poljoprivrednih tehničara.

Područje općine ima:

- 30.813 stanovnika
- 6.874 poljoprivrednih domaćinstava
- 33.553 ha poljoprivrednih površina
- 15.617 krava i rasplodnih junica
- U 0 se osjemenjuje
 - pod selekcijom
 - prosječna prer. hrane
 - pod selekcijom
- 6.000 rasplodnih krmača
- 15.000 litara mlijeka otkupljuje se godišnje.

U izvještaju i raspravi naročito su iznošeni problemi i zadaci na udruživanju poljoprivrednika na osnovama ZUR-a i potreba većeg i neprivrednog kontakta poljoprivrednih stručnjaka i poljoprivrednih proizvođača putem predavanja i drugih vidova.

U izvršne organe Društva izabrani su:

Fotak Zdravko, predsjednik

Pavičić Marija, blagajnik

Posarić Josip, tajnik i članovi

Aušperger Zdravko, Kalevik Luka, Hršak Andrija, Tominić Drago, Tušek Ljiljana, Korunić Branko

U Nadzorni odbor izabrani su: Pufuk Marijan, Zdunić Marta i Cindrić Boris, a zamjenici su Fugaj Vlado, Cvetković Miloš i Poturiček Slavko.

S. B.

NOVE KNJIGE

»TIPOVI NAŠIH TALA«

Škorić A.: — Sveučilišna naklada »Liber« str. 134, 38 slika u koloru, Zagreb, 1978.

Svjedoci smo nekih povijesnih događaja u našoj agronomskoj struci. Ravno prije 100 godina vrhunski naš znanstvenik — pedagog, mineralog, petrograf prof. **Mijo Kišpatić** napisao je prvu našu pedologiju »Tloznanstvo« Zagreb, 1877. god. Ove godine ćemo to proslaviti u starodrevnim Križevcima. Nešto više od 20 godina nestor naših pedologa prof. dr. **M. Gračanin** napisao je »Sistematika tala«. A evo baš sada izašla je iz štampe redovnog profesora za pedologiju na Fakultetu poljoprivrednih znanosti u Zagrebu i na Poljoprivrednom fakultetu u Osijeku prof. dr inž. Arse Škorića značajna knjiga »**Tipovi naših tala**«. Ove tri visokovrijedne, visoko naučne knjige su povijesni međaši u našoj znanosti u našoj pedologiji. Prve dvije u svoje vrijeme bile su vrhunske na jugoslavenskom nivou, a publikacija prof. dr Arse Škorića za sada je svojevrsna vrhunska publikacija na jugoslavenskoj razini, ali neću pretjerati, a ne bih htio biti skroman, a da ne kažem »**Tipovi naših tala**« je prema interpretaciji problema monografije predmeta, ona je vrhunska i na međunarodnoj razini. Poznat mi je rad prof. dr Arse Škorića. On ovu temu tj. teoretski obrađuje tj. tipologiju u pedologiji više manje kroz cijeli svoj kreativni znanstveni vijek. Rezultat je visokovrijedna publikacija.

Djelo »Tipovi naših tala« daje iscrpno, pregledno, cjelovito u svojstvima tipova tala SFRJ. Autor razlikuje četiri velike skupine »Odjela« tala, a to su: I **Automorfna tla** — koja se isključivo vlaže oborinama. Voda protječe kroz cijeli profil tla, II **Hidromorfna tla** — nastaju uslijed prekomjernog vlaženja, III **Halomorfna tla** — nastaju uslijed vlaženja podzemne i nadzemne vode i IV **Subakvalna (Subhidrična) tla** — vlaženje od plitkih poplava tekućica. Dalje autor navedene Odjele tala dijeli u klase, tipove itd.

Autor polazi od činjenice da je glavni (pretežno) faktor u formiranju tala vlaženje i voda sa svojim sastavom.

Jugoslavija je vrlo heterogena obzirom na prirodne faktore, kao malo koja zemlja u Evropi, pa i svijetu. Sve ovo skupiti jasno definirati nije lagan posao. Prof. Arso Škorić je to uspio. Osobito je za istaći da činjenice iznesene u knjizi su suvremene (terminologija), jasne i strogo znanstvene.

Kod svake sistematske (taksonomske) jedinice autor koncizno daje pedološke podatke, o kvaliteti s gledišta proizvodnje, geografske rasprostranjenosti, prijedloge za melioracije, erozije itd.

Za istaći je da suvremeni autor, kao njegov prethodnik prof. Kišpatić prije 100 godina napisao knjigu za đake (studente). Na mlađima svijet ostaje. U knjizi prof. Škorić iako daje modernu (suvremenu) pedološku terminologiju ne izostavlja uobičajeni način izvršenja i za svako poglavlje svoje monografije daje predmetnu literaturu našu domaću i to na kulturni i visokoznanstveni način. Po iznesenoj bibliografiji autor je u neku ruku napisao i pedološku bibliografiju vrednijih naših radova. Ovo daje knjizi vrijednost i originalnost s jugoslavenskog gledišta.

Prof. dr Josip Kovačević

PREDAVANJA IZ AGROKLIMATOLOGIJE

Penzar I.: Zagreb, 1977. str. 222, sl. 126.

U svojoj 60 godišnjici postojanja, iako kroz cijelo vrijeme Fakultet poljoprivrednih znanosti ima u nastavi predavanja iz meteorologije i klimatologije, udžbenika pa gotovo ni skripta ova ustanova nije imala. Kroz decenije i decenije su se smjenjivali nastavnici iz ovoga važnoga predmeta, a da pisane riječi u obliku skripata ili kao knjige nije bilo. Nastava uopće pa i poljoprivredne bez navedenih pomagala je da ne kažemo šepava, ili bolje rečeno nedostatna. S ovime se slažu i svi svršeni đaci naših škola i fakultet.

Meteorologija i klimatologija tj. poznavanje ovih prirodnih fenomena je značajna bilo biljnoj bilo u stočarskoj proizvodnji.

Sadnji i budući poljoprivredni proizvođači trebaju odati priznanje da je doc. Ivan Penzar dao prvi udžbenik u vidu skromnog naslova »**Predavanja iz agroklimatologije**«.

Knjiga ima 221 stranicu s 126 slika i crteža, a sadrži slijedeća poglavlja: 1. Uvod, 2. Značenje sunca, Zemljine površine i atmosfere, 3. Toplinski i temperaturni odnosi u tlu i atmosferi, 4. Trošenje energije na fotosintezu i njeno oslobađanje respiracijom, 5. Značaj vode vlage tla, vlaga zraka i njeno mjerenje, 6. Tlak zraka i strujanje, Polje tlaka zraka, 7. Analiza i prognoza vremena, 8. Općenito o sinoptičkoj meteorologiji, 9. Klasifikacije klime i 10. Pregled vremenskih prilika Hrvatske, 11. Literatura.

Na ciglih 222 strana kako je vidljivo iz nalova je tekst »Agroklimatologije«. Svi primjeri o klimatološkim podacima su poljoprivredni kada se govori ili izlaze o raznim fenomenima klime.

Ovom knjigom naša nastava dobila je vrijedno pomagalo za izobrazbu budućih inženjera poljoprivrede tj. proizvođača i organizatora hrane biljnog i životinjskog porijekla.

Prof. dr Josip Kovačević

MANDEKIĆEV GOSPODARSKI PRIRUČNIK 1978. GOD.

Nestor agronoma Jugoslavije je **prof. dr phil. mr. art. liber., dr h. c. univer. Zagreb, dipl agr. Vinko Mandekić**, koji izdaje već 52. broj, odnosno 52. godinu stručni poljoprivredni kalendar za proizvođače i organizatore poljoprivrede Jugoslavije.

Dakle do sada izašlo je oko 60 knjiga Gospodarskog priručnika. Utemeljitelj (osnivač) je prof. dr Vinko Mandekić. Od prvog broja do sada to je knjiga preko 550.000 primjeraka ili preko 220 milijona stranica. Kroz 52 godine prof. V. Mandekić putem »Gospodarskog priručnika« pisanom riječi djeluje na povećanju i poboljšanju naše poljoprivrede.

Više nego pola stoljetno izlaženje ove vrsti stručne revije je jedan fenomen za sebe. Zamislimo se što se sve dogodilo kroz protekli period na ovom kutu svijeta koji se zove Jugoslavija? Mnoge promjene su se zbile! Poljoprivredna revija »Mandekićev gospodarski priručnik« se je održao i kontinuirano izlazi. Pitanje se nameće zašto? Kušat ćemo odgovoriti.

Napominjemo da se radi o stručnoj reviji (periodici), kojoj je osnovni cilj poučavati, obavještavati našega poljoprivrednog proizvođača kako da što bolje i više proizvodi hrane, bilo stočarskih ili ratarskih proizvoda. I ne samo to nego da u tome radu provede što bolju organizaciju tj. vodeći računa o ekonomičnosti. Ovo je bila misao vodilja prof. V. Mandekića okupljajući pisce napisa za svoj priručnik kroz 52 godine.

To je bio krupan zadatak. On ga je formulirao parolom: **»Znanje je imanje«**. Proizvoditi hranu je strateški zadatak. To je vrlo značajno u svijetu pa i kod nas, kako se to dnevno ponavlja u suvremenom dnevnom tisku. A to je održalo a mislimo da će održati ubuduće naš pretpolustoljetni kalendar »Mandekićev gospodarski priručnik«.

Prilozi (napisi) članaka su više manje kroz 52 godine formalno po naslovu isti. No sadržaj se mijenja iz godine u godinu. U čemu je stvar? Poljoprivreda kao grana narodne privrede je izvanredno promjenljiva. Iz godine u godinu ona se mijenja. Jednom riječi njena tehnologija je vrlo promjenljiva. U svim brojevima ima članaka gdje se govori o ratarstvu, sjetvi, o korovima, krmnom bilju, vinogradarstvu, vinarstvu, voćarstvu, o raznim granama stočarstva, te o preradi poljoprivrednih proizvoda itd. itd.

No tehnologija je iz godine u godinu druga. Mijenja se tj. suvremenija. Tako poljoprivredni proizvođač i organizator poljoprivredne proizvodnje ima svake godine suvremeno, napredno štivo kako da proizvede i rentabilno organizira svoju poljoprivredu. Tako se je u »Gospodarskom priručniku« pisalo kroz 52 godine. Godišnje polagao je ispit pred proizvođačima. Praksa ga je vrednovala i održao se je.

Kroz cijeli protekli period ove praktične revije bio je glavni i odgovorni urednik prof. dr Vinko Mandekić.

Prof. dr Josip Kovačević